

Novi svijet

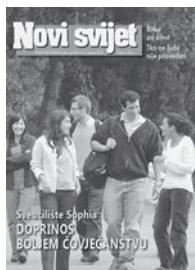
ISSN 1331-226X Godina XLVIII. br. 5, svibanj 2012.

Cijena 15 kn

Bitka
za život
Tko ne ljubi
nije pravedan

Sveučilište Sophia
**DOPRINOS
BOLJEM ČOVJEČANSTVU**

Naslovnica:
Darivajući svoje
intelektualno
i skustveno
bogatstvo,
stečeno na
Sveučilišnom
institutu
Sophia, studenti
daju svoj
doprinos boljem
čovječanstvu

Foto:
iu-sophia.org

Bitka za život

Odluka hrvatske vlade da se po hitnom postupku donese novi zakon o medicinski potpomognutoj oplođnji reakcijom HBK, mnogih udruga i pojedinaca ušla je u redovnu saborsknu proceduru. Medijske rasprave često su pristrane u korist novoga zakona koji bi, ako se usvoji, bio jedan od najliberalnijih u Europi. Njime se predviđa doniranje spolnih stanica, stvaranje viška embrija i njihovo zamrzavanje, a nakon pet godina "čuvanja" njihovo uništavanje (tj. usmrćivanje), odnosno doniranje "zainteresiranim" pojedincima. Time se širom otvaraju vrata manipulaciji embrijima, tj. začetim ljudskim bićima. Iza ovakve teorije i prakse nalaze se i ekonomski interesi moćnika kojima fetalno tkivo služi u industrijskoj proizvodnji, pa je tim jači pritisak na da se zakon usvoji.

Hrvatski biskupi i udruge predvođene građanskom inicijativom "I ja sam bio embrij" pozivaju cijelokupnu hrvatsku javnost da se odgovorno i djelotvorno uključi u javnu raspravu te svojom zauzetosti doprinese što boljо zaštiti i promicanju života i obitelji u našem društvu.

Ne propustimo priliku da se uključimo u bitku za ljudski život, jer je to presudno pitanje koje će odrediti budućnost našeg naroda, države i svijeta.

Ohrabruje nedavna presuda Europskog suda pravde koji je potvrđio da se na tek oplođeno ljudsko jajače može gledati kao na ljudski metak. A jedna od tema inicijative Zajedno za Europu koja će 12. svibnja u Bruxellesu okupiti europske političare i javne osobe bit će DA životu. Istoga dana izgovorit će ga i djeca cijelog svijeta na svjetskoj utrci Run4unity.

Đina Perkov

SADRŽAJ

2 KOMENTAR Bitka za život 3 RIJEČ ŽIVOTA 4 IZ ŽIVOTA Četvrti dijete 5 U DUBINU Tko ne ljubi nije pravedan 6 PREDSJEDNICA Isprepleteni korijeni 8 KULTURA Za kulturu jedinstva Doprinos boljem čovječanstvu Iz temelja promijenjen život Sport i rekreacija	16 AKTUALNO Što se događa u Mađarsko? 18 OSOBNO VIĐENJE Indukcija 20 KORAK PO KORAK Putem Ljubavi 22 ZDRAVLJE Možda ste slabokrvni 23 NAJAVA Marijapoli 2012.

Tiskanje
ovog broja
započeto je
03.05.2012.

Mjesečnik Pokreta fokolara godina XLVIII., br. 5 – svibanj 2012.
Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, tel.: (+385) 048 682282, fax: (+385) 048 682206;
e-mail: novisvijet@novisvijet.net, web stranica: www.novisvijet.net, Izdavač i nakladnik: Djelo Marijino - Pokret fokolara;

Glavna urednica: Đina Perkov; Uredničko vijeće: Đina Perkov, Sonja Eterović, Zdenko Horvat;
Tisak: FEROPROMS d.o.o., Zagreb. Godišnja pretplata 150 kn, za Europu: 33 EUR, za kontinent: 55 USD. Pojedinačni broj 15 kn.
Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun (kunski i devizni) Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527
ZAGREBAČKA BANKA D.D., 10000 Zagreb, Paromlinska 2, Croatia, SWIFT CODE: ZABAHR2X, IBAN HR 91 2360000 11014 56527
Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi u gornjem lijevom kutu listića s adresom. Osobe jednom preplaćene na Novi svijet dobivaju ga dok se ne odjave. Tko želi donirati bilo koji iznos za Novi svijet i tako pomoći onima koji nemaju mogućnost platiti preplatu, pod poziv na broj treba upisati 5500. Novi preplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo.

SVIBANJ 2012.

"OGANJ DOĐOH BACITI NA ZEMLJU PA ŠTO HOĆU AKO JE VEĆ PLANUO!"¹ (Lk 12,49)

"Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoću ako je već planuo!"

Isus nam daruje Duha Svetoga. Ali na koji način Duh djeluje?

On to čini paleći u nama ljubav, koju mi moramo po njegovoj želji držati upaljenu u našim srcima.

Kakva je ta ljubav?

Nije zemaljska, ograničena, to je evanđeoska ljubav. Sveopća je poput ljubavi nebeskoga Oca koji šalje kišu i sunce na sve, na dobre i na zle, uključujući i neprijatelje.

Ta ljubav ne očekuje ništa od drugih, nego uvek ima inicijativu, ljubi prva.

Ta se ljubav poistovjećuje sa svakom osobom: trpi s njom, raduje se s njom, zabrinjava se s njom, nada se s njom. Ako je potrebno, čini to konkretno, djelima. Stoga to nije samo osjećajna ljubav i ne sastoji se samo od riječi.

Po toj se ljubavi ljubi Krist u bratu i u sestri, sjecajući se njegovih riječi: "Meni ste učinili"³.

Nadalje, ta ljubav teži uzajamnosti, ostvarivanju uzajamne ljubavi s drugima.

Ta ljubav, budući da je vidljivi-konkretni izraz našeg evanđeoskog života, ističe i potvrđuje riječ koju potom možemo i moramo ponuditi da bismo evangelizirali.

"Oganj dođoh baciti na zemlju pa što hoću ako je već planuo!"

Ljubav je poput ognja, važno je da ostane upaljena. Da bi bilo tako, potrebno je uvek nešto paliti, spaljivati, nadasve naše sebično "ja". Činimo to kada ljubimo, posve usmjereni na drugoga: na Boga, čineći njegovu volju ili na bližnjega, pomažući mu.

Upaljeni ognj, makar bio i mali, može se razviti u veliki požar. Onaj požar ljubavi, mira i sveopćeg bratstva koji je Isus donio na zemlju. ■

¹ Lk 3,16;

² Usp. Dj 2,3;

⁴ Mt 25,40;

Chiara
Lubich

U Starom zavjetu ognj simbolizira Riječ Božju koju izgovara prorok. No simbolizira i božanski sud koji pročišćuje svoj narod, prolazeći posred njega.

Takva je Isusova riječ: ona izgrađuje, a istodobno uništava ono što nema sadržaja, što treba pasti, što je ispraznost i ostavlja na nogama samo istinu.

Ivan Krstitelj je rekao za Isusa: "On će vas krstiti Duhom Svetim i ognjem"¹, navještajući kršćansko krštenje započeto na Duhove izljevom Duha Svetoga i pojavitom ognjenih jezika.²

Isusovo je poslanje u ovome: baciti ognj na zemlju, nositi Duha Svetoga i njegovu obnoviteljsku i pročišćujuću snagu.

Napisana
2001.,
objavljena u
Novom svijetu
br. 8/2001.

Četvrto dijete

Prošloga ljeta svi smo se u obitelji obradovali kada smo saznali da čekamo četvrto dijete.

Imamo već troje djece, kćerku od šesnaest i dva sina – od trinaest i sedam i po godina.

Na početku trudnoće morala sam ležati. Budući da suprug radi, djeca su pomagala oko kućnih poslova. Svatko je dao svoj doprinos da očuvamo dijete, što je još više povezalo našu obitelj.

S velikim iščekivanjem u petom mjesecu trudnoće sa suprugom i mlađim sinom otišla sam na redoviti ultrazvučni pregled. Sasvim neočekivano liječnica nam je rekla da dijete nije živo. U prvom trenutku još smo se nadali da možda samo ne nalazi otkucaje srca... ali nije bilo tako. Ostali smo skamenjeni od boli. Liječnica je potom rekla da je dijete već dugo mrtvo, pa moram odmah u bolnicu jer postoji opasnost da nije preživim.

Kroz suze smo pakirali torbu i među najosnovnije stvari stavili knjigu s misnim čitanjima za svaki dan. Djeci nismo rekli da je i moj život u opasnosti, ali kad sam ih poljubila prošlo mi je kroz glavu da ih možda neću više vidjeti.

Kad smo stigli u bolnicu, na liječnicima sam primjetila uznemirenost. Odmah su mi izvadili krv

za analizu, dali lijekove, ali ništa nisu govorili. Sa suprugom sam se također pozdravila kako nikad dotad.

Nešto kasnije sjetila sam se knjige i pročitala misna čitanja za taj dan. U čitanju je sveti Pavao pisao kako je na ovoj zemlji sve prolazno, ali ne zato što je to zakon prirode, nego zato što je to Božja volja, jer On nas je pozvao na vječni život. Već kod tog ulomka zadobila sam veliki mir u srcu, jer znala sam da je sve što se događa Božja volja, a ono što Bog želi najbolje je za nas, malakar mi to teško shvaćali. Psalam je glasio: "Oni koji siju u suzama, žanju u pjesmi". Te riječi dale su mi snagu i veliko povjerenje u Boga. Uspjela sam i malo odspavati, a kad je svanulo odmah sam pročitala čitanja i za taj dan. Sveti Pavao je u svojoj poslanici pisao kako nam Duh Sveti hita u pomoć kad smo slabi, što sam i doživjela, a Evanđelje je govorilo kako u Kraljevstvo nebesko treba ući kroz uska vrata. Tu sam se malo uplašila i na trenutak se preda mnom pojavilo sve što trebam ostaviti ovdje na zemlji. Nije mi bilo lako, ali mir mi se opet vratio u dušu.

Nakon vizite liječnik je rekao da je situacija ista ozbiljna. Tijekom prijepodneva stizalo mi je mnoštvo poruka od prijatelja. Osiguravali su mi molitve i ohrabrivali me. Osjetila sam da nisam sama. Iako sam imala bolove, na svaku sam poruku odgovorila s ljubavlju, jer mi se u dušu snažno utisnulo da ljubav jedina ostaje. Najveću duhovnu bol doživjela sam nakon porođaja, kad sam se iznova morala suočiti s činjenicom da sam na svijet donijela beživotnu kćerkicu i da je neću moći zagrliti... Sjetila sam se Isusa napuštenoga, koji je ljubio i vršio Božju volju i onda kada nije osjećao jedinstvo s Ocem. Odmah sam darovala svu našu patnju za one kojima je potrebno.

Poruke su stizale cijeli dan. Jedna osoba slično teškog karaktera za koju smo uvijek molili dar vjere, napisala mi je: "Danas sam sat vremena molio za tebe. Želim ti brzi oporavak". Djeca su mi pisala: "Mama, sad na Nebu imamo sestrlicu koja će paziti na nas". U srcu sam osjetila radost uskrsnuća. U meni su odzvanjale riječi psalmista: "Oni koji siju u suzama, žanju u pjesmi". Kao nikad u životu osjetila sam da mi je Bog blizu i da me ljubi. ■

D. M.

Djeci nismo rekli
da je i moj život
u opasnosti,
ali kad sam ih
poljubila prošlo
mi je kroz glavu
da ih možda
neću više vidjeti

alaskapica.org

Ljubav vodi čovjeka k drugom čovjeku - a taj mu je brat. Brat mu je dan da bi ga mogao ljubiti. Otac koji je stvorio Sina da bi ga ljubio, stvorio je i brata, umanjenu presliku toga Sina, da bismo ga mi mogli ljubiti. Brat je slika Božja, njegov potomak, plod njegove krvi. U njemu ljubimo Boga kao sliku i kao predstavnika. On je brat jer je sin istoga Oca, Boga, koji je Kristovim utjelovljenjem, mukom i smrću iznova postao sinom Božnjem.

Možemo reći da nam je brat dan da bi nas sličnošću podsjetio na Boga; da bi nas privlačnošću ljubavi doveo k Bogu; da bi nas vezom krvi pozvao Kristu, sinu Božnjemu. Bog je beskrajan i ne možemo ga vidjeti ograničenim zjenicama. Vidimo ga, kao u zrcalu, u bratu.

Tako su odnosi među ljudima igra ljubavi. Pravidno jedan daje a drugi prima, a u stvari oboje primaju i daju, jer oni kojima mi služimo daju nam privilegiju da u njima služimo Bogu i da zadobijemo zasluge koje nam otvaraju pristup k Bogu.

Na taj se način uspostavlja neka vrsta jednakosti između Boga i brata. No pravilo koje glasi "Ljubi bližnjega kao sebe samoga" uspostavlja i neku vrstu jednakosti između tebe i brata. Svako je stvorenje ljubavlju uzdignuto na tvoju razinu koja je na neki način najviša dopuštena pod nebom. Stoga ljubav djeluje kao poticaj na jednakost, a ona je uvjet za bratstvo u kojemu nema djece i pastorčadi. Mogu postojati više ili manje pametna, lijepa, zdrava ili dobra stvorenja, ali sva su

Tko ne ljubi nije pravedan

VRIJEDNOST ČOVJEKA
OŽIVLJUJE LJUBAVLJU
PREMA BOGU I
PREMA DRUGIMA

djeca istoga Oca, pa stoga i svi jednaki prema njemu. Zato, kao što se Otac ponaša prema tebi, tako se ti trebaš ponašati prema svome bratu.

To je zakon. A zakon je pitanje pravednosti, a pravednost je temelj društva. Društvo je kršćansko - temelji se na evanđeoskoj pravednosti - ako svaki član ljubi druge kao sebe samoga. Sveti Ivan, evangelist Bogu-Ljubavi, kaže: "Tko god ne čini pravde i tko ne ljubi brata, nije od Boga" (1 Iv 3,10). Stoga je pravedan tko ljubi. Stoga se pravednost poistovjećuje s ljubavlju. Ili, ako hoćete, ljubav postaje najviša pravednost.

Ponuđen nam je vrlo jednostavan kriterij kako bismo ocijenili jesmo li u miru s Bogom. Mi smo u miru s Bogom ako smo u miru sa čovjekom. Ljubimo Jednoga na nebu ako ljubimo drugoga na zemlji. Sve je vrlo jednostavno, vrlo zemaljsko jer je vrlo nebesko.

Na taj način ljudski život postaje događaj ljubavi, jer proizlazi iz božanskog postojanja koje je ljubav i cilj mu je

Arhiv CN

iskazivati ljubav. Po tome kako se čovjek ponaša prema bratu ocjenjuje se njegovo ponašanje prema Ocu. Brat zastupa Boga. Ponašanjem prema jednome kuša se sposobnost i volja poнаšati se prema Drugome.

Brat je svaki čovjek, a bližnji je brat koji je na dohvatu moje ljubavi svakoga trenutka. I ovde vrijedi katolicitet bratstva, u smislu da je svaki čovjek, samim time što je čovjek, moj brat, sa svim onim božanskim pravima po kojima se ja, obraćajući se njemu, na neki način obraćam Bogu. Svaki čovjek, svake boje, jezika, rase i klase: lijep ili ružan, zdrav ili bolestan, dobar ili zao, ima pravo na moju ljubav.

Jer ljubi prošjak Ivan od Boga predlaže moćnom španjolskom kralju Filipu da ga zove bratom. Time se ne uklanja poštovanje ili poslušnost, nego oživljava. Ponašajući se kao braća prema podređenima ne ruši se autoritet, nego se čini humanijim i učvršćuje božanskom potporom. ■

Igino
Giordani

Igino Giordani-
Foco (na slici):
"Društvo je
kršćansko -
temelji se na
evanđeoskoj
pravednosti -
ako svaki član
ljubi druge kao
sebe samoga"

Đina
Perkov

priredila

Maria Voce
u Argentini
s mladima

Prvo sjeme Pokreta fokolara posijano je u Argentinu godine 1957. preko jednog svećenika koji je sudjelovao na marijopolju u Dolomitima (Italija). Tako je nastala prva zajednica u Santa Maria de Catamarca, malom mjestu na sjeveroistoku zemlje, bogatom kulturom starosjedilaca. Krajem 1958. troje od prvih fokolarina (Lia Brunet, Marko Tecilla i Ada Ungaro) odlaze na prvo prekooceansko putovanje u Južnu Ameriku. Posjećuju Brazil, Argentinu, Urugvaj i Čile. U listopadu 1961. i veljači 1962. otvaraju se prvi fokolari u Buenos Airesu, kako bi animirali zajednice koje su rasle iz dana u dan.

Chiara Lubich prije mnogo godina u Južnoj je Americi uočila jaču osjetljivost za društveno, pa ju je istaknula kao osobitu značajku. Tijekom prvih 50 godina prisutnosti Fokolara u regiji nitko ovdje nije zaboravio tu viziju. Upravo je ta dimenzija snažno došla do izražaja za vrijeme radosnog susreta Marije Voce i Giancarla Falettijsa, predsjednica i dopredsjednika Fokolara, sa zajednicama Južnog konusa (Argentina, Bolivija, Čile, Paragvaj i Urugvaj), koji se održao 14. travnja u Buenos Airesu.

U velikoj dvorani-šatoru okupilo se oko 3500 osoba. Nizom folklornih točaka popraćenih audio vizualnim snimcima, predstavile su se razne zemlje, pozivajući se na situacije siromaštva, nejednakosti i odbačenosti, što su pravi izazovi s kojima se Pokret nastojao suočiti.

Potom je započeo živi dijalog između Marije Voce, Giancarla Falettijsa i nazočnih. Kako

Isprepleteni korijeni

ARGENTINA, MLADA DRŽAVA S MNOGO PRIRODNIH I LJUDSKIH BOGATSTAVA, SLAVI 50 GODINA OD DOLASKA DUHOVNOSTI JEDINSTVA

rasti i nositi plodove i u kriznim vremenima? Za Mariju Voce "vrijeme krize je uvijek vrijeme rasta. Majke dobro znaju da njihova djeca u pubertetu dok proživljavaju nelagode... svejedno rastu, iako toga nisu svjesni. U Crkvi sam naišla na veliko poštovanje... zato imajmo povjerenja i prema onome što drugi pronalaze u našem Pokretu. Na kontinentu nade moramo se nadati jer je to teologalna krepst. Ne smijemo je izgubiti jer Bog koji je ljubav vodi sve naprijed." A zalaganje u društvu koje od nas traži odgovore? "Ne možemo živjeti bez žara", odgovorio je Giancarlo nastavivši: "Chiara

nas je naučila u svijetu graditi djeliće obnovljenog društva. Moramo prenositi ono što nam Bog polaže u srce, podržani drugima, zajedno! Današnje poteškoće nas potiču da promjenimo pristup, vjerni našoj duhovnosti, ali i potaknuti novom maštom razumjeti kako se uključiti u ovaj dio povijesti Crkve i čovječanstva."

Upitana o značenju nove evangelizacije, Maria Voce je istaknula: "Evangelije mora biti naše odijelo, moramo se pomagati živjeti ga kako bismo naviještali da je Krist živ. I ne samo naviještali, nego i omogućili drugima da se susretnu s

Kristom prisutnim među nama po uzajamnoj ljubavi."

Kulturne, socijalne, etničke različitosti... kako izbjegći isključenost? "Bog je stvorio svemir - opet odgovara Maria Voce - sa svim tim različitostima. Treba ih promatrati kako ih promatra On. Za Njega je sve to bogatstvo koje izražava Njegovu neograničenu mogućnost da se predstavi na bezbroj načina. Bogatstvo naroda Južne Amerike može biti dar za cijeli svijet."

Kako živjeti u teškim okružjima, gdje se i obitelj raspada? "Ovu duhovnost treba utjeloviti u današnjoj stvarnosti", odgovara Faletti i dodaje: "Teška vremena u Južnoj Americi su vrijeme milosti. Ljubimo! Odgovori na probleme nalaze se u Bogu i rađaju se iz obilja ljubavi."

"Morate pokazati svijetu ljestvu različitosti naroda čiji korijeni nisu više razdvojeni nego isprepleteni", ponovila je Maria Voce na kraju, potvrdivši ono što je u nazočnima već postalo radosno uvjerenje.

Maria Voce se u Buenos Airesu susrela i s većom skupinom raznih židovskih zajednica iz Argentine i Urugvaja zauzetih u međuvjerskom dijalogu. Okupili su se u veličanstvenoj Zlatnoj dvorani palače Sveti Martin, središtu argentinskog Ministarstva vanjskih poslova. Po mjestu održavanja moglo bi se pomisliti da je to bio formalan skup, no dugo prijateljstvo uspostavljeno s raznim članovima židovske zajednice u Argentini pretvorilo je tu večer u obiteljski trenutak i bratski dijalog. Podtajnik veleposlanik Juan Landaburu završio je

svoj pozdravni govor istaknuvši kako je u Argentini međuvjerski dijalog postao državna politika. Slijedilo je niz izlaganja kojima su prijeđene etape prijateljstva i dijaloga Pokreta fokolara s članovima raznih židovskih zajednica u ovim zemljama.

Na susretu s predstavnicima kulture 12. travnja došla je do izražaja snaga Latinske Amerike kao izvora nade za društvo u kojem različitost nije prepreka nego bogatstvo. Tijekom 50 godina prisutnosti Pokreta u ovim zemljama život njegovih članova ušao je na mnoga područja kulture. U tom je kontekstu Maria Voce uzela riječ u dvorani Fakulteta ekonomskih znanosti Sveučilišta u Buenos Airesu, koju je ispunilo preko 300 osoba.

Citirajući Chiaru Lubich Maria Voce je podsjetila da ..."jaka proturječja koja označavaju naše doba trebaju isto tako prodoran i jak orientir misaonih kategorija i djela sposobnih obuhvatiti svaku osobu, kao i narode, s njihovim ekonomskih, društvenim i političkim poretkom. Postoji jedna sveopća misao... koja se pokazuje sposobnom nositi teret ovog epohalnog izazova - sveopće bratstvo. Prijedlog bratstva - dodala je - počinje zadobivati znanstveni značaj."

Maria Voce i Giancarlo Faletti 15. travnja susreli su se i s 900 mladih Pokreta fokolara - GEN, iz Bolivije, Paragvaja, Urugvaja, Čilea i iz čitave Argentine u gradiću Lia, srcu argentinske pampe, 250 km od Buenos Airesa.

Ovdje u Argentini gradić je poput iskaznice Pokreta. Oko

polovica njegovih članova u gradiću su se formirali kao mlađi ljudi, noseći potom ovo iskuštenje koje je preobrazilo život u njima i oko njih. Svake godine oko 15 tisuća ljudi posjeti gradić sudjelujući na seminarima, duhovnim susretima, skupovima, a netko dolazi i na odmor.

U gradiću je središte poduzetničke zone "Solidarnost", jedan od izraza projekta ekonomije zajedništva, s desetak poduzeća (dok ih sedamdesetak pripada uz projekt u regiji). "Vi niste odabrali ni poduzeće, ni pomaganje siromasima, jer u svijetu to već drugi rade. Vi ste odabrali zajedništvo, to je novost ekonomije zajedništva, zajedništvo koje pridonosi nastanku nove ekonomije", rekla je Maria Voce poduzetnicima zone. ■

Na susretu
Marije Voce
i Giancarla
Falettija sa
zajednicama
Južnog konusa
razne zemlje
predstavile su
se folklornim
točkama,
upozoravajući
na situacije
siromaštva,
nejednakosti i
odbačenosti, što
su pravi izazovi
s kojima se
Pokret nastojao
suočiti

Za kulturu jedinstva

PREDSTAVLJANJE SVEUČILIŠNOG
INSTITUTA SOPHIA NA UČITELJSKOM
FAKULTETU U ZAGREBU

Domagoj
Sajter

Na slici s lijeva
na desno:
Zdenko Horvat,
Ines Silvia,
prof. Giuseppe
Milan, Jelena
Mališa i prof.
Giuseppe Argiolas
predstavili su
Sveučilišni
institut Sophia

Na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu 14. travnja održan je stručni skup u okviru izbornog kolegija "Odgovori na pedagoške izazove: Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda" pod naslovom "Interdisciplinarni pristup odgoju - za kulturu jedinstva", na kojem je sudjelovalo oko 80 studenata, profesora, pedagoga i ostalih interesenata za ovu temu.

Nakon uvodnog obraćanja prof. dr. sc. Ante Bežena, prodekana fakulteta, sudionicima je predstavljen sveučilišni institut Sophia u Loppianu (Firenca), njegove metode, program,

i stil. Ključna riječ ovog instituta je 'jedinstvo', čulo se kako je Sophia interdisciplinarni "laboratorij jedinstva". Studentima se nudi dvogodišnji diplomski studij (eng. master), kojega mogu pohađati svi koji imaju završen komplementarni preddiplomski studij (u Hrvatskoj po Bolonji najčešće trogodišnji), nakon čega dobivaju akademski naziv magistra struke u izabranom području (dva su smjera: teološko-filozofski, i političko-ekonomski).

Uz moderatore Anna Lisu Gasparini i Zdenka Horvata nazočnim su se obratili prof. dr. sc. Giuseppe Argiolas, s

Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Cagliariju (Sardinija), koji je povezao Ekonomiju zajedništva s pedagogijom, i prof. dr. sc. Giuseppe Milan, profesor Fakulteta odgojnih znanosti Sveučilišta u Padovi, koji je raspravljao o odgoju za kulturu davanja.

Navedeno je kako je finansijsko-ekonomска kriza manifestacija duhovne krize, i kako je potrebno obnoviti kulturu dijaloga, pri čemu se dijalog sastoji od govora i šutnje, a šutnja se može očitovati u tri dimenzije: šutnja glasa, šutnja pameti, i šutnja kulturnih korijena. Kao bit, smisao odgoja istaknuta je sintagma 'biti u dobrom odnosu s drugima', a čovjek se u ekonomskom ambijentu može odrediti (među ostalim) ovakо: "ja jesam onoliko koliko dajem".

Osobno iskustvo studija iznijele su Jelena Mališa (Pazin) i Ines Silva (Lisabon), koje su prenijele vlastite doživljaje topline i punine multikulturalnog ozračja, te za uobičajeni akademski život atipične bliskosti među studentima i profesorima, što je osobito došlo do izražaja u dijalogu, odnosno nakon što je i publika dobila priliku postavljati pitanja, komentirati i osvrnuti se na sadržaj skupa.

O uspješnoj suradnji Sophie i Učiteljskog fakulteta govori i memorandum o suradnji, kojega su čelnici ovih dviju institucija službeno potpisali krajem 2011. godine, što je svojevrsna garancija i za budući uspješni zajednički rad. ■

Anton MS (2)

Doprinos boljem čovječanstvu

JELENA MALIŠA, SOCIJALNA PEDAGOGINJA, ZAPOSLENA U SAVJETOVALIŠTU ZA MLADE UDRUGE PRAGMA IZ ZAGREBA, DIPLOMIRALA JE NA SOPHIJI 29. OŽUJKA OVE GODINE

Vjerujem da mi je dvogodišnje intelektualno i životno iskustvo na Sophiji ponudilo ključne odgovore za moj osobni život, ali i za stručni rad. Sa sobom nosim ono što je u centru pozornosti svih disciplina koje se studiraju na Sophiji, ali i načina života profesora, studenata i osoblja Sophie: međuljudski odnosi. Dakle, o njima sam učila iz različitih perspektiva, filozofske, teološke, ekonomskе, političke, znanstvene. No, prvenstveno sam ih iskusila i promatrala unutar akademске zajednice, polazeći od odnosa naših profesora prema nama, studentima.

Taj se odnos temelji na iskrenom prihvatanju drugoga i prepoznavanju njegovih kvaliteta i darivanju samog sebe - svega onoga što profesor zna, što jest i što vjeruje - za studente, vjerujući da će oni taj dar upotrijebiti za svoj životni i profesionalni rast te prenijeti ga na druge. Darovati naše intelektualno i iskustveno bogatstvo znači dati svoj doprinos boljem čovječanstvu. Dakle, možemo reći da odnosi trebaju biti usmjereni ne

samo na konkretnе osobe koje grade taj odnos, već na nešto „treće“ - možemo ga nazvati Idealom - tj. na izgradnju boljeg čovječanstva. Taj Ideal je polazište, kriterij i svrha odgojnog odnosa. Zbog toga se takvi odnosi mogu nazvati trojstvenima: podrazumijevaju dvije osobe i Ideal među njima. Naravno, odnosi se ostvaruju u svojoj punini ako su uzajamni, ako osoba koja prima dar i povjerenje drugoga zna i želi uvratiti darivanjem sebe, opravдавajući primljeno povjerenje. Tada Ideal živi ne samo unutar pojedinca, već među osobama.

Sophia je akademska zajednica u kojoj se žive uzajamni odnosi, a osobe su povezane istim Idealom. Stoga je i moj završni rad na Sophiji - Odgojni odnos kao trojstveni odnos. Pedagoške smjernice u svjetlu karizme jedinstva Chiare Lubich - plod želje da sva saznanja i iskustva o međuljudskim odnosima koje sam ondje stekla, integriram u pedagošku misao, s posebnim naglaskom na odnosima među generacijama. Odnos Oca i Sina u Sv. Trojstvu i pedagoška

misao C. Lubich, bila je osnova za razvoj smjernica odgojnog odnosa i procesa.

Sama obrana diplomskog je za mene bila užvišen trenutak jer sam govorila o odnosima koje sam i u tom trenutku osjećala, posebno zbog toga što su na obrani bili prisutni moj otac i profesori sa Sophie, koji su bili moji najvažniji životni odgajatelji.

Studij i život na Sophiji te moj završni rad kao njihov plod, potiču me u radu s korisnicima - mladima koji se susreću s brojnim teškoćama u svom društvenom i emocionalnom razvoju - da im darujem svoje znanje, iskustvo i osobnost radi spomenutog Ideal-a, vjerujući u njih čak kada oni nisu spremni vjerovati u sebe i nadajući se da će biti potaknuti uvratiti - ako ne sada - makar u budućnosti, osobama koje će susretati u životu. ■

Jelena Mališa s ocem (lijevo) i mentorom prof. Michele De Benijem neposredno nakon obrane diplomske radnje

Jelena Mališa

Iz temelja promijenjen život

ISKUSTVO INTERDISCIPLINARNOSTI I INTERKULTURALNOSTI PETRE MILOTIĆ
U STUDIJU I KONKRETNOM ŽIVOTU SVEUČILIŠNOG INSTITUTA SOPHIA

Arhiv NS (2)

Petra Milotić s roditeljima nakon obrane diplomske radnje na Sveučilišnom institutu Sophia

Iako sam u globalu bila zadovoljna studijem ekonomije u Zagrebu, u isto sam vrijeme bila svjesna da mi nedostaje komponenta istinskog zajedništva i duhovnosti. U želji da utazim žđ za duhovnom zajednicom, te uz nesebičnu podršku roditelja, odlučila sam slijediti srce te odmah po stjecanju diplome stručne prvostupnice ekonomije svoje životno i akademsko traganje nastaviti na dvogodišnjem studiju Sveučilišnog instituta Sophia u Loppianu.

Na 1. godini studija stekla sam iskustvo učenja najrazličitijih disciplina bivajući u isto vrijeme obogaćena intenzivnim interkulturnim životom u zajednici. No, pravi osobni zaokret

doživjela sam na 2. godini studija, odlukom da, iako ekonomiske naobrazbe, uđem u studij teologije odabirom teološko-filozofskog smjera. Kao novopečeni zaljubljenik u Svetu pismo, upustila sam se u ljudsko-božansku avanturu ujedinjavanja teologije i ekonomije, te dvije -naočigled suprotne- discipline. Da bih to postigla, odabrala sam pojam siromaštva kao temu završnog rada čiji naziv glasi: "Može li dobrovoljno siromaštvo i ono življeno u zajedništvu -oba ujedinjena u evandeoskom siromaštvu- izlječiti bijedu?"

Uz veliku potporu mentora, kroz to sam istraživanje nastojala objediniti tri dimenzije dobrovoljnog siromaštva: biblijsko-teološku, socio-ekonomsku i praktičnu. U biblijsko-teološkom dijelu analizirala sam retke o bogatstvu/siromaštvu iz Lukinog evanđelja, te o zajedništvu dobara iz Djela apostolskih. Za socio-ekonomski studij koristila sam djelo o razvoju pojma siromaštva iranskog mislioca Majida Rahneme. Najzad sam analizirala praksu dobrovoljnog siromaštva (evandeoskog ili "siromaštva u duhu") u kršćanstvu kroz primjere dvije crkvene zajednice, jedne redovničke i jedne laičke -ekonomije zajedništva.

Makar je ekonomija zajedništva bila tema mog završnog rada i na prethodnom studiju, ovoga sam puta spoznala kako

je ovaj projekt zapravo preraštao u pravu zajednicu u kojoj poduzetnici osjećaju istinski poziv da svojim radom i zalažanjem doprinesu boljem čovječanstvu živeći pritom evanđelje i zajedništvo dobara radikalno. Uz konkretno življene zajedništva dobara u Loppianu (npr. sakupljanjem novca za studente kojima nedostaju finansijska sredstva prodavanjem kolača, cvijeća i dr.), ovo mi je istraživanje pomoglo da steknem novu viziju ekonomije.

Općenito mogu reći da mi je pisanje završnog rada na Sophiji omogućilo stjecanje novih (prije nezamislivih i nedostupnih) znanja, no prije svega mi je pomoglo u osobnom sazrijevanju i shvaćanju svijeta u kojem živimo. Braneći tezu da je evandeosko siromaštvo danas itekako potrebno, imala sam čast diplomirati zajedno s kolegicom i prijateljicom Jelenom Mališa 29. ožujka ove godine.

Kroz iskustvo studija i života na Sophiji, osjećam da su moj život i mentalitet iz temelja promijenjeni: izgradnja i življene zajedništva s mladima iz cijelog svijeta i najrazličitijih profesija; stavljanje vlastitih talenata u službu drugih; otkriće kako je moguće učiti i istovremeno moliti te obavljati i najmanje stvari za "neraspadljivi vijenac" na Nebu; ljubiti bližnje onakve kakvi jesu gledajući u njima

Isusa, pritom nastojeći promijeniti sebe... sve mi je to omogućilo da sada, puna nade i vjere u bolji svijet, nastavim živjeti i dijeliti iskustvo Sophije u svojoj svakodnevici. ■

Petra Milotić

Sport i rekreacija

NA KONFERENCIJI
O ODGOJNIM I
ZDRAVSTVENIM
ASPEKTIMA SPORTA
I REKREACIJE
PREDSTAVLJEN
SPORTMEET

Na međunarodnoj znanstveno-stručnoj konferenciji održanoj 31. ožujka u Križevcima u organizaciji Kineziološkog fakulteta iz Zagreba i Zajednice športskih udruga grada Križevaca pod naslovom "Odgojni i zdravstveni aspekti sporta i rekreacije" sudjelovali su i prijatelji Sportmeeta, svjetske mreže sportaša, operatera i profesionalaca koji žive kako bi pridonijeli izgradnji ujedinjenog svijeta u sportu i preko sporta.

Predsjednica organizacijskog odbora prof. dr. Mirna Andrijašević s Kineziološkog fakulteta u Zagrebu, spomenula

je da su Križevci odabrani za domaćina konferencije zbog vrlo aktivne Udruge kineziologa, zbog toga što su kao mali grad iznimno bogati kulturnim, sportskim i rekreativskim događanjima, kao i zbog vrtića Zraka sunca u kojem se promovira nova kultura sporta kroz odgoj za kvalitetu života. Uz to, u Križevcima se redovito odvijaju seminari Sportmeeta, a njegov predsjednik dr. Paolo Cipolli iz Italije bio je jedan od izlagatelja na konferenciji. Govorio je o sportu koji je sposoban pokrenuti ljude i ideje, a to je sport s odgojnom zadaćom, važan za javno zdravstvo, za socijalizaciju, za kulturu, za zabavu i za natjecanje.

Sportski, medicinski, pedagoški i ekonomski znanstvenici, stručnjaci i studenti iz Hrvatske, Italije, Slovenije i Srbije podnijeli su pedesetak izlaganja od čak 75 znanstvenih i stručnih radova koliko je objavljeno u prigodnom zborniku.

Na konferenciji je među ostatim upozorenje da se, za razliku od stanovnika zemalja EU, Hrvati sve manje u slobodno vrijeme bave sportom i rekreacijom, a djeca i mladež većinu vremena provode pred računalom i TV ekranom. Tim sjedalačkim načinom života postajemo sve deblji i sličniji Amerikancima, a to znači da smo tromiji, depresivniji i bolesniji. Postoji bojazan da će se takav trend i nastaviti ako se u školama smanji satničica tjelesne kulture, kako se to najavljuje.

Tim više su bili važni kontakti Paola Cipollija i članova Sportmeeta sa sudionicima, u vidu promoviranja kulture življjenja i planiranja budućih aktivnosti, među kojima i sudjelovanje u ljetnoj školi u gradiću Gran Sasso u Italiji, predviđenoj za kraj srpnja ove godine.

Sudionicima su se predstavili mješoviti zbor HPD-a „Kalnik“ i komorni sastav tambura Glazbene škole Alberta Štrige. ■

Neven
Novak

Organizatori i izlagači na međunarodnoj konferenciji u Križevcima

Duboko ukorijenjen u Katoličku crkvu, Pokret fokolara se postupno otvarao različitim kršćanskim vjerama i proširio u različitim crkvama i crkvenim zajednicama. Uspostavio je prijateljske odnose i s vjernicima drugih vjera, a mnogi od njih se osjećaju živim članovima Pokreta. S obzirom na to da je oduvijek promicao ljudske i društvene vrijednosti, cijenile su ga osobe različitih kulturnih usmjerenja, dijelile njegov duh i pridonosile ostvarenju njegovih ciljeva. Zbog toga je dijalog, koji bismo mogli opisati kao dijalog na 360 stupnjeva, bitno obilježje Pokreta fokolara.

Chiara Lubich

Od početka smo imali bezbroj prigoda za susret s braćom i sestrama drugih vjera. Ali prvi put sam to snažno doživjela prije gotovo trideset godina u jednoj izgubljenoj afričkoj dolini u Kamerun, u dodiru s plemenom Bangua, duboko ukorijenjenom u tradicionalnu vjeru. Počeli smo im pomagati jer su gotovo izumrli zbog prevelike smrtnosti djece.

Naime, jednoga su se dana njihov poglavica Fon i tisuće članova plemena nama u čast okupili na čistini usred prašume pjevajući i plesući. Upravo sam tada snažno osjetila da Bog poput velikog sunca svojom ljubavlju obasjava sve, nas i njih. Prvi sam put naslutila da ćemo se baviti i s nekršćanima.

No događaj kojim je utemeljen međuvjerski dijalog bilo je uručenje nagrade Templeton, 1977. godine, koja se dodjeljuje za razvoj vjera.

U Londonu, u Guildhallu, nakon mojega govora pred svjetski

Dijalog s vjernicima velikih religija

GOVOR ODRŽAN U AACHENSKOJ KATEDRALI
(u NJEMAČKOJ) 13. STUDENOGA 1998.

GODINE

uvaženim predstavnicima velikih vjera, drugi put sam snažno osjetila da sve nas nazočne, iako pripadamo različitim vjerama, na neki način obavija Božja ljubav kao neko veliko sunce.

Kada sam izšla iz dvorane, prvi su me došli pozdraviti budisti, sikhi, hindusi, muslimani, židovi...

Shvatila sam da moramo darovati našu ljubav, istrošiti život, ne samo za kršćanske crkve i zajednice kako smo dotada činili, već i za našu braću drugih vjera.

Tako je započeo naš međuvjerski dijalog.

Dvije godine poslije susreli smo se s jednom velikom budističkom ličnosti, rev. Nikkyom Niwanom, utemeljiteljem vrlo uspješne laičke udruge u Japanu koja broji šest milijuna članova - Rissho Kosei-kai.

Tom me je prigodom pozvao u Tokio da govorim o svojem duhovnom iskustvu pred deset tisuća budista - u njihovoj velikoj Svetoj dvorani. Navijestila sam Isusa i Presveto Trojstvo! Prihvatali su moj govor kao da ništa drugo nisu ni željeli čuti. Publika je bila poput uzorane i dobro pripremljene njive, sjeme je samo prodiralo duboko u zemlju. Jedinstven je bio osjećaj

ponavljanje Isusove riječi tim nepoznatim ljudima: "A vama su i vlasti na glavi izbrojane." (Mt 10,30), "Dajte, pa će vam se davati!" (Lk 6,38), "Tražite, i naći ćete!" (Mt 7,7).

Nisam znala da ih Bog toliko ljubi.

Pomislila sam - ovdje ima budućnosti za Krista i Crkvu.

No najzanimljiviji susret s budizmom dogodio se prije nekoliko godina s uvaženim predstavnicima tajlandskog redovništva koje u domovini i izvan nje ima tisuće sljedbenika. Tijekom

S njima nas povezuje upravo duhovnost u kojoj pronalaze poticaje da se dublje i životno povežu sa srcem islamske duhovnosti, a pojedinci i s njihovom mistikom.

Ove je godine održan treći Međunarodni susret muslimana prijatelja Pokreta fokolara. Ono što je i dosada obilježavalo susrete bila je nadasve Božja prisutnost, rekla bih, opipljiva svima, toliko da je osvajala srca.

A upravo ta Njegova nazočnost ulijeva nadu.

Osobno sam doživjela kako je ta nada postala stvarnost u džamiji Malcolm Shabazz u Harlemu (SAD), prije godinu i pol dana, pred 3000 afroameričkih muslimana kojima sam bila pozvana prenijeti svoje iskustvo. Gostoljubivost, osobito njihova vođe W. D. Muhameda, bila je tako iskrena, srdačna i oduševljavajuća da je srca ispunjala vjerom u ostvarenje zajedničkih snova u budućnosti.

I da ostanem u temi abrahamskih vjera, moram spomenuti sada već sve češće susrete s braćom židovima na raznim stranama svijeta. Posljednji, s jednom njihovom brojnom zajednicom, dogodio se ove godine u Buenos Airesu tijekom mojega putovanja u Južnu Ameriku. Obuzeti dubokim gaućem, sklopili smo dubok i doživljen savez uzajamne ljubavi, pa smo imali osjećaj kako smo u trenutku premostili stoljeća nepriateljstva i nerazumijevanja.

Danas je više od 30 000 pripadnika drugih vjera koji dijele – kako je moguće – duhovnost i ciljeve Pokreta. ■

(Nastavlja se)

Chiara Lubich u Tajlandu s velikim učiteljem budizma i u Kamerunu s poglavicom pleme Bangwa (dolje lijevo) "Shvatila sam da moramo darovati našu ljubav, istrošiti život, ne samo za kršćanske crkve i zajednice kako smo dotada činili, već i za našu braću drugih vjera..."

njihova produljenog boravka u našem međunarodnom gradiću Loppiano u Italiji, u kojemu osamstotinjak stanovnika nastoji vjerodostojno živjeti evanđelje, bili su duboko dirnuti jedinstvom koje je vladalo među svima i njima nepoznatom kršćanskom ljubavlju.

Jedan od njih poslije mi je povjerio svoja osobna otkrića. Otkrio je da je "kršćanstvo vjera ljubavi" te da je "Isusova smrt na križu super-ljubav". To je otkriće u suprotnosti s budističkom tradicijom koja u znaku križa oduvijek prepoznaće okrutnost neprihvatljivu vlastitoj kulturi.

Kad su se ovi budistički monasi i njihovi pratitelji vratili u Tajland, postali su svjedocima međusobne kršćanske ljubavi i nisu gubili ni jednu prigodu da o susretu s Pokretom fokolara, a zatim s papom Ivanom Pavlom II. progovore tisućama vjernika i stotinama redovnika.

Nakon toga su me pozvali k sebi na Tajland, u Chiang Mai, grad na sjeveru zemlje, da na budističkom sveučilištu posvjeđočim svoje duhovno iskustvo.

Izlaganje je slušalo osamstotinjak pozornih studenata, otvorena i bogata duha i čista srca jer im je poslužilo za daljnja promišljanja.

Omogućili su mi čak da u njihovu hramu održim govor redovnicama odjevenima u bijelo i redovnicima u narančastoj odjeći te brojnim laicima i laiknjama. Bilo je to, čini mi se, prvi put da je neki kršćanin, k tomu još i žena, progovorio tako stručnom budističkom skupu. Zanimanje je bilo veliko i dvorana se odmah oduševila.

"Već sam šesnaest godina u samostanu, a prije toga sam bila u Indiji, ali nikada nisam čula nešto tako lijepo", rekla je jedna osamdeset dvogodišnja redovnica.

Nas je zadivila njihova askeza, nenavezanost na bilo što.

A dijalog s islamom?

U početku uglavnom sporadičan i vezan uz osobne odnose fokolarina u islamskim zemljama, ovaj dijalog danas nudi posve drukčiju sliku.

Danas je više od 6500 muslimana u dodiru s Pokretom.

Suživot na probu i rana seksualnost, više ili manje odvojene od osjećaja, već su proširene. Razlozi da se čeka do vjenčanja neshvatljivi su većini mladih, dok formacija para gubi javnu sastavnicu i sužava se na privatni događaj, slabeći tako odnose koji povezuju temeljne stanice društva. Je li tu sve jasno? Nema se što dodati? Jedna priča.

Ona: "Upoznala sam ga za vrijeme praznika. Imala sam 19 godina. On je bio Don Juan u društvu. Upravo je bio ostavio jednu djevojku, koja je plakala zbog svršene ljubavi. Kao borac za pravednost, otišla sam k njemu u diskoteku i rekla mu da nije red tako se ponašati. Mirno mi je odgovorio: 'Bio sam iskren s njom, znala je da ćemo biti zajedno samo dok bude trajalo'. Ostala sam bez riječi, ali

Srce i tijelo

INTIMNOST I LJUBAV: ROĐENJE I PREPOROĐENJE JEDNOGA PARA

sam i dalje s njim raspravljalas o vrednotama. Nijedna mu nije bila ispravna. Želio je slobodnu ljubav i život, kontracepcijska sredstva svih vrsta, djecu samo ako ne ugrožavaju život para. U to sam vrijeme imala crvenu kosu, mini suknju, revolucionarne ideje u sebi, a u obitelji skoro nisam ni razgovarala. Zadavala sam mnogo patnje svojim roditeljima, ali sam provodila jednostavan, čist i radostan život, s mnogo prijatelja, u traganju za srećom. Jednoga kišnog dana našli smo se pod istim kišobranom i sve moje teorije o ovom lijepom tipu su nestale: ljubav na prvi pogled i poljubac. U njemu mi se sviđala sloboda osobe, otvorenost i ono malo trasgresivnosti. No govor o principima me zadržavao – za njega je ljubav bila tjelesni odnos. Nisam željela biti jedna od mnogih 'uzmi i baci'."

On: "Na početku je ona za mene bila samo avantura. Kad bih započinjao jednu priču, uvjek bih rekao da ne vjerujem u ljubav zauvjek, pa sam tako i njoj pojasnio svoje nakane. Već sam imao dvije velike ljubavi

– košarku i posao – pa njezin dolazak nije ništa promijenio. Mirno sam je stavio na treće mjesto. Nakon praznika otišao sam k njoj kako bih prešao na bitno."

Ona: "Odmah je pokušao. Neko sam se vrijeme opirala, ali on je znao kako to ide. Najprije sam popustila malo, a poslije 15 dana potpuno. Malo po malo sam zaključila kako su načela koja su mi ucijepili moji roditelji zastarjela. Izgledao mi je mladić za život, njegove su teorije bile uvjerljive, a o svom sam životu odlučivala ja. No, primjećivala sam da se oslanjam sve više. Odgovaralo mi je sve što je radio i nisam imala nikakvog prijedloga."

On: "Činilo mi se da dobro vodim igru, bio sam uvjerljiv i razigran kao i uvijek. No, nakon nekog vremena ona je počela biti netolerantna, sve dok nije prihvatala jedan posao na moru. Upravo tada rekao sam joj nešto za mene čudno: 'Može biti da te volim'. Bilo je to samo racionalno razmišljanje, budući da je već prošlo godinu i pol dana i dobro mi je bilo s njom."

Ona: "Takov odnos meni nije bio dovoljan. Osjećala sam da sve počinje i završava u tjelesnom odnosu i nešto mi je nedostajalo. On me redovito posjećivao, a i moj je otac dozvao svake subote i provodio sat vremena sa mnom. Tijekom tjedna danju sam radila, dok sam navečer izlazila s prijateljicom. Jedne sam se večeri našla na mjestu gdje sam se mogla

Arhiv CN (2)

upropastiti. Sjetila sam se svoga oca, digla se i u sebi rekla: 'Što to radim?' Izašla sam i uputila se kući. Putem sam se zaustavila u jednoj crkvi. Tko zna zašto je u taj sat bila otvorena! Dugo nisam bila u crkvi i obratila sam se Boga: 'Je li moguće da je život samo ovo?' Nakon nekoliko dana primjetila sam da mi kasni ciklus i prestrašila sam se. Kad sam mu to rekla, on je zaobišao problem rekavši da ima puno načina kako ga riješiti, među njima i pobačaj. Osjećala sam se samom, s teretom koji se na sreću pokazao neutemeljenim. Bila sam razočarana i odlučna u nakani da ga ostavim."

On: "U to sam vrijeme otišao sam u planine, uvjeren da me neće ostaviti. U rujnu sam se vratio k njoj, ali našao sam veliku novost."

Ona: "Kad sam se vratila s praznika provedenih na moru, upoznala sam djevojku koja je radila u dućanu blizu moje kuće. U njezinim sam očima nazirala vedrinu i sreću koje su mi nedostajale. Pozvala me na susret s njezinim prijateljima. U to sam vrijeme bila u skupini feministkinja, ali sam otišla. Primjetila sam kako izgledam puno drugačije od nje. Bila sam

upadljiva, s petama od 12 cm, vatreno crvenom kosom, lakanim noktima i vidljivom šminkom. Ušavši u dvoranu, dojmio me se naslov 'Bog je ljubav'. Kako Bog može voljeti osobu poput mene? Zahvatila me ta ljubav. Nitko mi nikad nije rekao da se evanđelje može živjeti doslovno. Svidjela mi se misao da mogu vidjeti Isusa u drugome i odlučila sam pokušati. Dogodio se obrat, život mi se potpuno promijenio. Kad god sam imala vremena odlazila sam k njoj i njezinim prijateljima koji su radići za najsironašnije. Kod kuće više nisam pušila u sobi, kako ne bih smetala svojoj sestri. Prala sam i suđe, što je bila novost. Funkcioniralo je. Zatim je telefonirao on. Još sam bila zaljubljena, no čim je došao rekla sam mu: 'Ako želiš nastaviti sa mnom, nema više odnosa'. Kao da mu to nikad nisam rekla, od tada ih je želio svaki dan!"

On: "Odmah sam rekao kako je odluka da nemamo odnose samo njezina, pa će i dalje pokušavati. Mislio sam da će brzo popustiti, međutim nije i to me se dojmilo. Ponašala se odlučno, ali mi je uvijek iskazivala svoju ljubav. Osjećao sam da me željela, ali bi se u određenom trenutku zaustavila. Pomislio sam

da je to čin junaštva, pa sam je morao poštivati. Tako smo počeli graditi drugačiji odnos. Lijepo nam je bilo zajedno, iako smo samo šetali. Otkrili smo da možemo jedno drugome ispričati ono o čemu nikada nismo razgovarali. I dok sam prije samo ja imao prijedloge, sada je ona uzimala inicijativu. Shvaćao sam da je volim doista i da je želim ne samo tjelesno."

Ona: "Nije uvijek bilo lako biti zajedno. Sve do dana uoči vjenčanja tražila sam uvijek nove načine da mu izrazim svoju nježnost. Ali morala sam ih otkriti sama."

On: "Kad smo imali naš prvi odnos nakon vjenčanja, osjetio sam to kao novost. Ponovno se tjelesno susresti s njom bilo je nešto najuzbudljivije u mojoj životu. Poteškoće koje smo provljavali posljednjih mjeseci, uzajamno poštovanje do kojega smo došli teškom mukom, na neki su nam način vratili djevičanstvo. Bilo je lijepo otkriti se jedno drugome, shvaćajući razloge onoga prije i poslije, to čekanje, to osvojiti i darovati najprije srce a potom tijelo.

A radost prijatelja oko nas u trenutku vjenčanja i kasnije potvrđivala je naš životni izbor." ■

Osjećao sam da me željela, ali bi se u određenom trenutku zaustavila. Pomislio sam da je to čin junaštva, pa sam je morao poštivati.

Što se događa u Mađarskoj?

GODINU DANA NAKON
PREDSJEDANJA EUROPSKOM
UNIJOM MAĐARSKA JE JOŠ NA
METI SVJETSKIH MEDIJA

Pál Tóth

Zapadni je tisak
dao mnogo
manje pozornosti
provladinoj
manifestaciji,
tihom mimohodu
oko pola milijuna
ljudi, što je
5 posto od
ukupnog broja
stanovnika

Dan nakon stupanja na snagu novoga Ustava, 1. siječnja 2012., tisuće Mađara izišli su na ulice, smatrajući ga napadom na demokraciju. Prosvjedi su se ponovili 22. siječnja. No, mnogo je manje pozornosti zapadni tisak dao provladinoj manifestaciji, tihom mimohodu oko pola milijuna ljudi, što je 5 posto od ukupnog broja stanovnika, u znak potpore Vladi (uz sudjelovanje Roma i nekoliko stotina Mađara iz susjednih zemalja), čime su potvrdili blizinu opredjeljenja između Vlade i naroda.

Što se događa u Mađarskoj?

Unatoč teškoj ekonomskoj i političkoj situaciji, tijekom šestomjesečnog predsjedanja Europskom unijom Mađarska je uspjela ostvariti značajne pomake po svim svojim prioritetima, bitno pridonošeći jačanju Europe. No, već se tada, ponajprije u nekim zapadnim zemljama, proširila zabiljutost da konzervativna vlada Viktora Orbana zahvaljujući dvotrećinskoj parlamentarnoj većini može promijeniti pravila igre i pokazati se ne baš laki partner međunarodne zajednice. Mađarska je vlada izazvala multinacionalna poduzeća na svome teritoriju uvodeći kao prva država u Europi posebnu "kriznu pristojbu" u vidu poreza za banke. Osim toga uzbunila je javnost svojim novim Ustavom i zakonom o informiranju.

Demokracija bez demokrata?

Protivnici ulaska u EU smatrali su da je Mađarska, nakon desetljeća komunizma, trebala imati program postupne prilagodbe Evropi. Nije dovoljno prepustiti mjesto globalnom tržištu ili prihvati

demokratske institucije. Treba promatrati povijesno-društvenu stvarnost zemlje jer epohalne promjene zahtijevaju novi mentalitet i nove modele privatnog i javnog života, što iziskuju vrijeme i strpljenje. Mađarska upravo proživljava taj mukotrpnji put društvenih i kulturnih promjena, prije nego ekonomskih i političkih. Zaslužuje pozornost, makar se i ne slagali u potpunosti, pojašnjenje Ágnes Heller, liberalne mađarske intelektualke i oporbenjakinje sadašnje Vlade, koja tvrdi: "U Mađarskoj nismo nikada imali prave stranke. Imali smo demokraciju samo između završetka rata i 1949. Posljednjih 20 godina Kádárova komunizma bile su komunizam bez komunista, potom je došla demokracija bez demokrata, a danas imamo Vludu desnice bez pravih konzervativaca". Dakle, dva desetljeća nakon pada Berlinskoga zida u Mađarskoj ne nalazimo uravnotežene političke snage u međusobnoj oporbi, nego vrlo jaki desni centar nasuprot mnogo slabijih okupljanja i interesnih skupina. U tom scenariju desnica i ljevice gube svoje izvorno značenje. Socijalistička stranka postaje stranka kapitalista koja više ne štiti interese ljudi, nego podupire procvat globalnih tržišta. Posljedica toga je okupljanje svih onih kojima je stalo do nacionalnih vrijednosti, vjerskih i građanskih, u plemenitom smislu te riječi. Tako je Orbán 2010. pobijedio velikom većinom.

Ugroženost ekonomije

Treba uzeti u obzir i ekonomsku situaciju u zemlji. Otvorena ekonomija kakva je mađarska, bez znatnog nacionalnog kapitala, izložena je previranjima globaliziranih tržišta, u interesu multinacionalnih kompanija, te špekulacijama. U finansijskoj krizi koja je pogodila cijelu Europu Mađarska se našla u posebno teškoj situaciji. Nekada omiljena zemlja zapadnih ulagača zadužila se s čak 82,6 % bruto domaćeg proizvoda (BDP-a) u 2011. Prijašnja je vlada pokrila proračunski deficit posudjujući novac u stranoj valuti, a to postaje sve skuplje u odnosu na oslabljenu forintu; u osam godina vlasti povećala je državni dug za 50 %. I brojne obitelji koje su digle kredite u eurima ili švicarskim francima našle su se u ogromnim teškoćama pri otplati kredita. Nova je vlada htjela zaustaviti tu krizu brojnim radikalnim mjerama.

Odlučnost i žurba

Treba imati na umu još nešto. Prva Orbanova vlada (1998.-2002.) vidjela je da ne može provesti sve svoje odluke u jednom mandatu, pa je izgubila izbore. Sada je htjela djelovati žurno i ostvariti vrlo obiman politički program, tretirajući zajedno razne problematike. Doneseno je više od 360 novih zakona, kao i novi Ustav. Zbog intenziteta posla preskočene su neke faze demokratskog postupka, prije svega dijalog sa socijalnim partnerima. Rezultat je centralizirana demokracija.

Moramo ipak jako paziti da ne izjednačimo takav vid autoritarizma s diktaturom. U ocjeni valjanosti Orbanove demokracije dovoljno bi bilo provjeriti njegovo ponašanje tijekom osam godina u oporbi, kada je bio u stanju tolerirati svakojaka vrijedanja ne reagirajući nasiljem ni na brutalnost policije prema njegovim demonstrantima 2006.

Ipak, i među samim Orbanovim pristalicama raste zabrinutost da se njegovo političko djelovanje sve više udaljava od konstitutivnih vrijednosti pravne države kao i od katoličkog poimanja supsidijarne države. Stvara neprilike, ponajprije, novi Ustav, pravno legitiman, ali bez najširega narodnog konsenzusa. Bivši predsjednik Republike László Sólyom rekao je kako zabrinjava "uporaba Ustava kao političkog sredstva u rukama Vlade", dok bi Ustav morao biti najviša norma, a ne izraz volje dvotrećinske većine. Čak i novi zakon o medijima,

Arhiv EU (2)

koji je dobar i uravnotežen, postaje predmet žestokih rasprava zbog straha liberala od pretjerane državne kontrole, pa je izmijenjen u nekoliko točaka kako bi se uskladio s normativima EU.

Politička korektnost

Roger Scruton, jedan od najvećih zagovornika konzervativizma, u nedavnom je intervjuu rekao: "Viktor Orban ima veliki nedostatak: ne objašnjava jasno razloge svoga djelovanja. Kad bi to učinio, svi bi se mogli uvjeriti s iznenadenjem što se događa u Mađarskoj." Iz izvora bliskih predsjedniku Vijeća potvrđuje se pomanjkanje Vladine komunikacije.

Primjerice, kad Orban koristi izraz: "Želim jaku Mađarsku", on misli na zemlju s jakim identitetom, ponosnu, kreativnu, sposobnu za ravnopravne odnose s drugim zemljama, dok bi istodobno ta izjava mogla imati konotaciju agresivne zemlje koja generira sukobe. Orban je nedavno barem djelomice uspio pojasniti svoju poziciju. Prisjećam se što je rekla Chiara Lubich na susretu "Tisuću gradova za Europu" u Innsbrucku, na pitanje jednog mađarskog novinara: "Moj savjet-kazala jest osjećati se Europejcima, Mađarima i istodobno Europejcima". Iz sličnog dijaloga Mađarska bi mogla naučiti upravljati svojim institucijama kako bi postala sve više demokratska i sudjelujuća; ali i EU bi mogla slijediti s pozornošću pokušaj da se izgradi demokracija utemeljena na vrijednostima očeva utemeljitelja ujedinjene Europe. ■

(S talijanskog preveo: Ottone Novosel-Franz)

Zgrada
mađarskog
parlamenta
na Dunavu u
Budimpešti

Zdenko
Horvat

Elektro-
magnetska
indukcija mi
ukazuje na
moguće putove
ulaska dobrote,
kao i zloće, u
pojedince i
društvene skupine

Promatrajući rijeku svog života, zapažam kako proljeće kroz mnoge krajeve, dotiče mnoge obale, koje, usudjem se izreći, uspoređujem s mnoštvom osoba kao bitnih odrednica mog životnog tijeka: rodbine, poznanika, prijatelja... Svi oni, grubo rečeno, tvore dvije skupine. Jednu skupinu čine oni koji su gotovo uvijek raspoloženi, vedri, nasmijani, spremni priskočiti u pomoć i svoje vrijeme uvijek dati na raspolažanje, kao da brige i teškoće ne postoje u njihovim životima. Drugu skupinu sačinjavaju osobe gotovo uvijek neraspoložene, pritisnute različitim nepravdama, proganjene od pojedinaca ili čitavog sustava osoba, uvijek spremne iznalaženju krivnje i krivaca, izjedajući sami sebe i svoju okolicu učestalom opetovanjem tužnih i ponižavajućih događaja. Kako to da živeći u vrlo sličnim uvjetima dolazi do ovakve polarizacije, do poželjnog ili neželjenog utjecaja u izgradnji pojedinaca i društvene zajednice? Postoji li u prirodi pojava koja može poslužiti kao usporednica i koja bi mogla

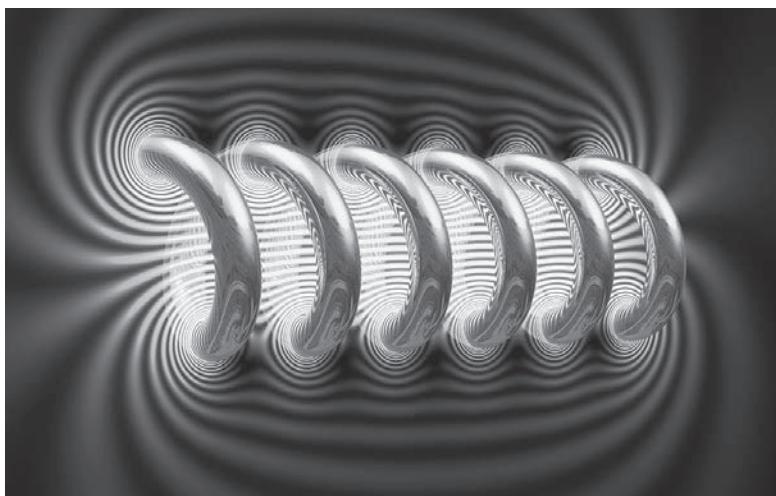
Indukcija

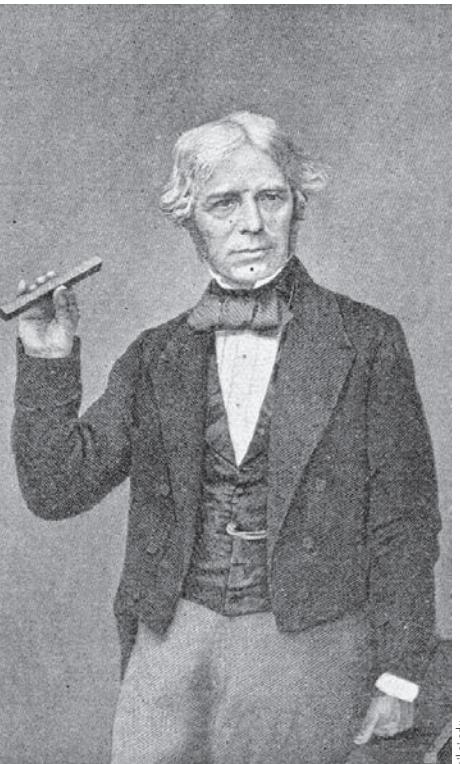
SVAKI JE POJEDINAC
ODGOVORAN ZA
INDUKCIJU DOBRA ILI
ZLA U SEBI, OVISNO
O TOME KAKO
SE ODGOVORNO
POSTAVI PREMA
UTJECAJU OKOLINE

ukazati na neke putove ulaska u pojedinca i skupinu osoba svega onog što bismo zajedničkim nazivnikom nazvali dobrim, kao i svega onog što bi nazvali lošim, zlim?

Usporednicu nalazim u indukciji, napose elektromagnetskoj indukciji (lat. inducere – uvoditi). Pojam indukcije u fizici se najčešće koristi za opis nastanka izmjenične električne struje. Električna struja predstavlja usmjereni gibanje slobodnih nositelja električnih naboja.

Nositelji električnih naboja (elektroni, nanelektrizirane molekule – ion...) uglavnom nasumično lutaju u tvari, a da bi nastala struja, treba ih sve pokrenuti na gibanje u istom smjeru. Jedan od mogućih načina njihova pokretanja nazivamo elektromagnetska indukcija. Ona nastaje na zadivljujuće jednostavan način, koji je prvi otkrio britanski fizičar i kemičar Michael Faraday (1791. – 1867.). On je, osim po svim pronalascima koje je ostvario tijekom svog života, također poznat po misli koju često volim navoditi, a glasi: "Ništa nije tako čudesno da ne bi moglo biti". Svojom upornošću i vizionarstvom dokazao je da mu je ta misao bila vodilja cijelog života, posebno kad govorimo o indukciji koju je otkrio 1831. godine. Nai-me, on je desetak godina prije poznavao otkriće danskog fizičara Hans Christiana Oersteda (1777. – 1851.), koji je zapazio da vodič kroz koji prolazi struja djeluje na magnetsku iglu kompara, što ne čini dok kroz njega ne prolazi struja, te je zaključio da je vodič postao magnetičan, jer samo magnet može djelovati na magnet. Prolaskom struje kroz vodič oko njega nastaje novo svojstvo u prostoru, a to je magnetsko polje. Faraday je trebalo gotovo deset godina da proizvede suprotan događaj, tј. da pomoću magneta stvori, inducira, struju u zatvorenom vodiču, čime je potvrđio da doista nema ništa tako čudesno da to ne bi moglo i biti. Ovaj događaj uvijek me potiče na pitanje vjerujem li i ja u ovu postavku i time svojim najskrivenijim snovima i

silistetu

vizijama omogućavam ostvarenje, induciranje na svjetlu dana. Možda bismo slično pitanje svi trebali sebi postaviti?

Za nastanak struje u vodiču, zapravo zatvorenom strujnom krugu, dovoljno je imati magnet koji pomičemo okomito u odnosu na vodič, a tada u njemu nastaje struja koja putuje u jednom smjeru vodiča, a promjenom smjera gibanja magneta i struja mijenja svoj smjer. Puno uočljivije djelovanje nastaje ako zatvoreni vodič zamijenimo zavojnicom, koja se sastoji od vodiča namotanog u više namotaja na izolatoru, koju priključimo na osjetljivi mjerni instrument - galvanometar. Primicanjem sjevernog magnetskog pola magneta, kazaljka galvanometra pomiče se udesno, a gibanjem sjevernog pola magneta od zavojnice kazaljka se pomiče uljevo. Obrnuto ponašanje pokazuje kazaljka galvanometra

primicanjem ili odmicanjem južnog pola magneta.

Elektromagnetska indukcija mi ukazuje na moguće putove ulaska dobrote, kao i zloće, u pojedince i društvene skupine. Izgleda da dobrota ulazi u čovjeka ako je on izložen utjecaju pozitivnih sadržaja, razgovora, vijesti, razmišljanja, te ako dopusti da takvi sadržaji uđu u njegovu svijest i izvrše induciranje dobrote. Obrnuto bi predstavljalo mehanizam uvlačenja zla u čovjeka. Zapravo, svaki pojedinac je odgovoran za indukciju dobra ili zla u sebi, ovisno o tome kako se odgovorno postavi u odnosu na utjecaj svih vrsta medija, kao i cijelokupnog društvenog i pojedinačnog utjecaja. Svaki moj radostan pogled, smiješak, ljubazna riječ, pažljiva kretnja... sve proizlazi iz ukupnosti onog dobrog što sam dopustio da uđe u mene i izvrši indukciju dobra u meni. Tako je i svaka namrgodenost, osuđivanje, grubost, isticanje sebe, nepažnja, grubost... posljedica indukcije zla u meni, koju sam također ja dopustio svojim neopiranjem svim oblicima utjecaja zla iz okoline, kao i popuštanjem da izbjegne površinu, pa tako nastavljam indukciju zla u bližnjima i društvenoj zajednici.

Zanimljivo je da ponuđeni zli sadržaji umotani u zavodljivo i privlačno ponašanje pojedincu i društvenih skupina, kad uđu u pojedinca i induciraju zlo u njemu, ono postaje djelatno nanoseći štetu samom tom pojedincu a preko njega i široj društvenoj zajednici. Zlo započinje razarati pojedinca u kojem se

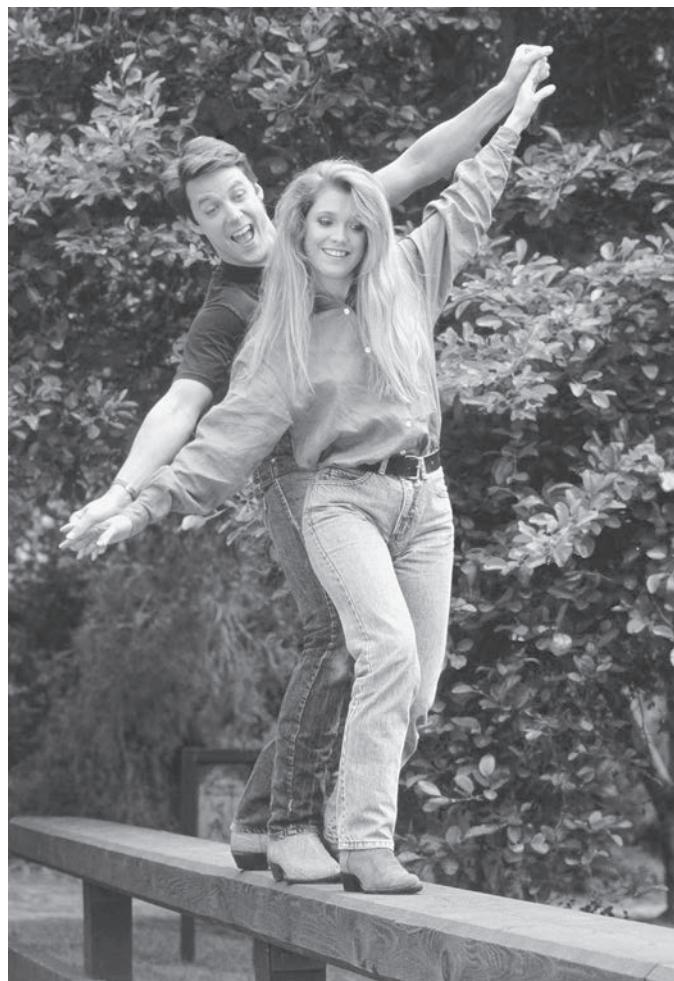
induciralo i gotovo uvijek izaziva pojedinačni osjećaj krivnje, osobnu depresiju i izgubljenost, kao da su ga ostavili na cjedilu svi oni koji su poticali na zlo, tj. vršili indukciju.

Kao način zaštite od indukcije zla u svakome od nas predložio bih svakodnevno jačanje glasa savjesti u nama meditiranjem i razmatranjem sadržaja koji induciraju dobro u nama; čitanjem Evanđelja i duhovnih iskustava ili nagovora karizmatičnih osoba, posebno svjedoka suvremenog doba. Kao posebno snažno sredstvo indukcije dobrega istaknuo bih iznošenje pozitivnih primjera i iskustava u zajednici, što može uroditи stvaranjem nadnaravnog ozračja koje pojedinca i zajednicu izdiže iznad svakodnevice i pomaze im da se snažno ukorijene u dobro, čineći i šireći, tj. induciraјući dobro. ■

Elektromagnetska indukcija nastaje na zavodljivo jednostavan način, koji je prvi otkrio britanski fizičar i kemičar Michael Faraday [1791. – 1867.]

photoshopdida.wordpress.com

Arhiv CIN (2)

Francesco
Châtel

Putem Ljubavi

"Nemoj dijeliti svoje srce na zemlji, nemoj dijeliti svoju Ljubav! Samo je jedna Ljubav, moja Liliana, samo jedna: ljubav prema Bogu. No, nemoj me krivo shvatiti, slušaj (...) On prebiva u srcu svih stvorenja. No ti, jer je to Njegova volja, moraš Ga vidjeti osobito u jednom srcu: u srcu Paola! (...) Tebi se ljubav prema Bogu očituje ovako: ljubeći Paola što više možeš."¹

Ako pošteno zavirimo u dno svoga srca, ljubav je nešto što nas sve povezuje: mlađe i odrasle, muškarce i žene, vjenčane i posvećene Bogu. To još dublje shvaćaju oni koji otkriju korijene te ljubavi.

Prošli smo put promatrali odnos između žene i muškarca općenito, zaustavljući se na prvim etapama zajedničkog hoda.

Ovaj tekst otvaramo ulomkom uzetim iz pisma Chiare Lubich sestri Liliani. Obje su bile mlade djevojke i privlačili su ih mnogi ideali, a osobito ih je osvojio onaj najveći: Bog.

Chiara se posvetila Njemu, ali sestraru koja se pripremala vjenčati za Paola nije promatrala kao nekoga tko slijedi drugačiji put. Obje su koračale putem Ljubavi, prave ljubavi koja dolazi od Boga i Njemu se vraća; Ljubavi bez mjere koja obuhvaća sve, ali se zna usredotočiti, ako je to naš put, u jednoj osobi koja za nas postaje put da pokažemo i našu ljubav prema Bogu, kaže Chiara.

Ljubav prema jednoj osobi, s kojom se osjećamo pozvani podijeliti čitav život, uklapa se stoga u ovaj širi naum i Bog je sreтан što Ga mi u toj osobi ljubimo na osobit način. Prirodnom poticaju koji će nas privlačiti jedno drugome pridodat će se snaga ove Ljubavi koja je vječna kao što je i Bog vječan, a to će nam omogućiti da jednom stvorenu kažemo s punom sviješću naše "da" zauvijek.

Tako ćemo ostvariti projekt zacrtan u nas od samog stvaranja: različita bića koja uzajamno daruju jedno drugome sve svoje (dušu, tijelo, pamet, život...) i koja će postati svjedočanstvo Ljubavi Božje na zemlji mnogima.

Da bi se sve to ostvarilo, već smo istaknuli u prethodnim tekstovima, potrebno se dobro pripremiti, a nadasve dobro živjeti školu odnosa, a to je vrijeme hodanja.

Zavaravanje da je dovoljno pustiti da nas vode osjećaji kako bi sve funkcionalo, pogrešno je kao i oni koji misle da sve mogu razumjeti, planirati i uređiti. Ljubav i osjećaje treba svjesno povezati sa sposobnošću razmišljanja i vrednovanja razumom i dušom. Nije dovoljno osjećati privlačnost prema drugoj osobi da bismo se razumjeli i ugodno osjećali zajedno, nego je potrebno naučiti upoznavati se duboko u našim različitostima i prihvatići drugu osobu onaku kakva je, naučiti razumjeti jedno drugo, razmišljati i odlučivati zajedno.

Grijesit ćemo, pokušavati iznova, raspravljati ćemo i oprštati... Sve su to vježbe koje će učiniti da hodanje bude doista priprava na zajednički život.

Na tom putu upoznavanja i susreta važno je i potražiti pomoć onih koji su već prešli takav put, koji nam mogu pomoći ostvariti se kao osobe i

kao par, oni koji žive naše iskustvo i žele hodati s nama. Mnogi dragocjeni suputnici ništa neće oduzeti intimnosti odnosa, nego će ga obogatiti i zadržati u onoj otvorenosti koja je svojstvena pravoj ljubavi.

Ovdje se nije moguće zadržavati na životu u braku, pa se ograničavam na to da istaknem, (upravo zato da bismo i dalje stavljali u žarište odnose), kako vjenčanjem ne samo da trebamo graditi odnos u dvoje, nego i obnoviti odnose koji neće moći ostati isti kao prije: s roditeljima i rodbinom, s prijateljima i s nama dragim aktivnostima.

I ovdje je potrebno učiniti još jedan skok: odreći se poznatih načina da bismo otkrili nove. Taj će skok u smislu odvajanja svatko od dvoje morati učiniti, ali kasnije je potrebno zajedno graditi odnose.

Govoreći o odnosima, ne možemo a da ne završimo odnosom s djecom koja će stići. Odnos ljubavi među supružnicima daje život novom stvorenju prema kojemu će svatko od njih i zajedno očitovati svoju ljubav, a koji će se nježno a istodobno i snažno uključiti u njihov odnos. Bit će to još jedan trenutak odvajanja i otkrića još veće ljubavi. ■

¹C. Lubich, pismo sestri, u R. Pinassi Cardinale, *I focolarini sposati una via nuova nella Chiesa*, Città Nuova, Rim 2007., str. 40.

Dijalog

Hodamo već godinama. Najprije je trebalo završiti studij, potom naći posao, a sada nemamo sredstava za stan... Do sada smo se opredijelili za predbračnu čistoću, kako bismo ostali dosljedni našim životnim odabirima. No sada smo već posve sigurni da ćemo se vjenčati i daljnje čekanje da očituјemo našu potpunu ljubav s vremenom postaje sve teže...

Sigurni u nakani, ali ne u stvarnosti, jer niste još uspjeli konkretno ostvariti vaš san. Siguran sam da će vam napor koji ste do sada uložili da se ljubite u slobodi i u poštovanju pomoći da nastavite na isti način, iako to postaje teže. Nadasve će vas oharbiti da se opredijelite za "plivanje uzvodno", dosljedno onome što želite živjeti, a tu spada i vjenčanje bez velike i skupe svadbe kao i nečekanje da imate savršeno uređen i namješten stan. Ako je ljubav među vama ono što vrijedi, ostalo će pasti u drugi plan i naći ćete odvažnosti da stignete do toga cilja, možda uz pomoć prijatelja i rodbine.

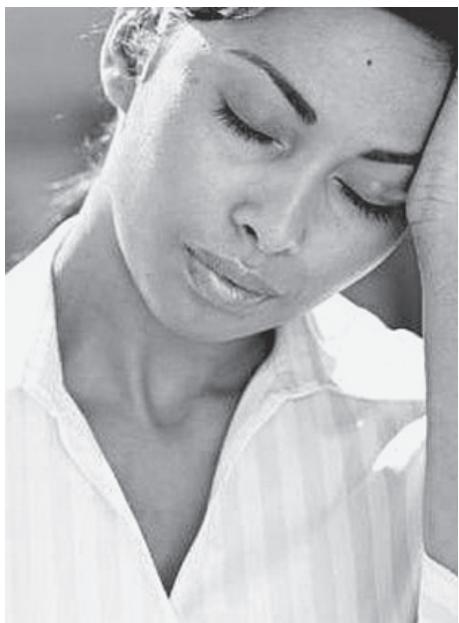
Mnogi moji prijatelji žive zajedno i odlično se slažu. Drugi su se vjenčali i već su u krizi. Moj mladići i ja razmišljamo o tome da počnemo zajedno živjeti pa da vidimo kako će nam ići.

Misao o probi u sebi sadrži crvotočinu neuspjeha i rezultat je potrošačkog mentaliteta o "povratu novca". Proba je u svakom slučaju ograničena time što živate zajedno bez preuzete obaveze, pa je to psihološki potpuno drugačija situacija od braka. Više nego proba, potrebna je dobra i ozbiljna priprava, suočavajući se s poteškoćama i rastući zajedno.

Nedavno smo se vjenčali i teško pronalazimo ispravan ritam našeg zajedničkog života. Svatko bi želio nastaviti s prijašnjim obavezama i prijateljima, a često je teško sve to uskladiti.

Prelazak na život u dvoje nije automatski. Iako ste se u vreme priprave vježbali u tome, dijeljenje života 24 sata na dan traži radikalnu promjenu, a tome se učimo u hodu. Da biste u tome uspjeli, potrebno je ostaviti prošlost, svoj način gledanja, odmaranja, odnosa, zabave, gajenja prijateljstava... i sve to iznova zajedno izgraditi. Možda neće biti potrebno ostaviti prijašnje obaveze i prijatelje, ali bit će potrebno tu odluku donijeti zajedno i razumjeti kako nastaviti, ali na drugi način.

Možda ste slabokrvni

mujerestadov.mx

**Mirjana
Grga,
dr.med.**

Liječnici smatraju da prehrana ima značajnu ulogu u nastanku anemije

Zimska učmalost ostavlja trag na većinu ljudi. Obično se žale da dolaze s posla umorni, bacaju se na kauč, nemaju volje ni za kakvom aktivnošću, ni za šetnjom, a kamoli za vježbanjem; uz najmanji napor osjećaju ubrzani rad i lupanje srca, gušenje, glavobolju, omaglicu, peče ih jezik, nokti im pucaju... ukratko osjećaju se kao iscijedjeni limun. Za sve to okrivljuju vrijeme, ali nije isključeno da se iza blijedog lica, pospanosti i razdražljivosti zapravo krije anemija.

To znači da je u krvi došlo do poremećaja stvaranja crvenih krvnih zrnaca (eritrocita) koja raznose kisik u svaku tjelesnu stanicu, što izaziva umor u mišićima.

Anemija, popularnije nazvana slabokrvnost ili manjak željeza, zapravo je poremećaj, a ne bolest, ali svakako je ne treba

podcijeniti. Naprotiv, poželjno je utvrditi što je uzrok jer o tome ovisi i liječenje.

Ono je u pravilu dugotrajno (najmanje šest tjedana do šest mjeseci, pa i dulje), a sastoji se u uzimanju odgovarajućih preparata koji nadoknađuju istrošene rezerve željeza u organizmu, što se mora kontrolirati krvnim testovima.

Slabokrvnost obično pograđa djecu do treće godine života, djecu u razdoblju intenzivnog rasta i razvoja u pubertetu, žene koje imaju obilne i česte mjesecnice, ljude koji imaju naga krvarenja iz želuca ili kronična skrivena mikrokrvarenja iz probavnog sustava, bolesnike koji su operirali želudac, ljude s kroničnom bolesti jetre i bubrešta, a često zbog anemije trpe i alkoholičari, trudnice i sportaši. Neka su istraživanja pokazala da gotovo svaka treća trudnica pati zbog anemije i jednako toliko djece tinejdžerske dobi.

Liječnici smatraju da prehrana ima značajnu ulogu u nastanku anemije, posebno prehrana namirnicama koje smanjuju upijanje željeza, a to su rafinirane namirnice i konzumiranje velikih količina masne i zaslađene hrane.

Najčešći tipovi anemije su mikroцитna, uzrokovana nedostatkom željeza, i makroцитna, koja nastaje zbog nedostatka vitamina B12 i/ili folne kiseline.

Vitaminom B12 bogat je pivski kvasac, žumanjak, tvrdi sirevi, junetina.

Glavni izvori željeza su crveno meso, perad, riba, jetra, jaja, zeleno lisnato povrće (peršin, vlasac, kopriva), voće i povrće crvene i ljubičaste boje (cikla, paprika, crni ribiz, borovnica, grožđe), cjelovite žitarice i žitne pahuljice, mahunarke (grah i grašak) i svježe voće.

Treba znati da se željezo iz mesa i ribe u organizmu četiri do pet puta bolje iskorištava nego željezo iz drugih namirnica. Za bolje iskorištavanje željeza iz hrane bitan je i unos dovoljnih količina vitamina C koji ubrzava upijanje željeza, ali i namirnice bogate bakrom kao što su plodovi mora i suhe smokve. Istodobno treba izbjegavati unos kave, čaja, kakaa i gaziranih pića koji se smatraju "kraljivcima željeza". I neki lijekovi ometaju upijanje željeza, primjerice lijekovi protiv viška želučane kiseline, odnosno žgaravice, tzv. antacidi. Za bolje upijanje željeza treba smanjiti i konzumaciju špinata i blitve koji su bogati oksalnom kiselinom, a da bi se izbjegla koncentracija oksalata, to povrće kuhajte kratko, nikad ga ne kuhajte pokriveno i ne podgrijavajte.

U nadoknadi željeza preporučuje se i preparat alge spiruline koje je najbolje uzimati zajedno s vitaminom C. Matična mlijec, tvar koju proizvode pčele, sadrži veliku količinu vitamina, u prvom redu B-kompleksa, vitamina C i D, i minerala kao što su kalcij, željezo i fosfor. Ovaj pčelinji proizvod koji se koristi kao prirodni bioenergetski stimulans kod niza poremećaja, pomaže i u liječenju slabokrvnosti. ■

MARIJAPOLI 2012.

Približava se kraj školske godine, počinju topli dani i najmlađima dolazi vrijeme odmora. Mnogima je godina bila naporna i jedva čekaju predah. Kamo se uputiti s malo sredstava, a da bi se dobro osjećali svi članovi obitelji, tijekom godine rasprrgani raznim obavezama?

Čeznemo za zajedništvo, željni smo inspirativnih razgovora i kreativnih trenutaka?

Možda smo i duhovno iscrpljeni i žurno nam je potrebno "napuniti baterije"?

Nekome je potrebno povjerenje, podrška i svjetlo na životnome putu?

MOŽDA JE RJEŠENJE

MARIJAPOLI

MARIJAPOLI ĆE I OVE GODINE

ZAŽIVJETI U MNOGIM

KRAJEVIMA SVIJETA

U HRVATSKOJ ĆE SE ODRŽATI U

GRADIĆU FARO U KRIŽEVCIIMA

OD 22. DO 25. LIPNJA

Marijin grad - Marijapoli suživot je osoba svih naraštaja međusobno povezanih uzajamnom evanđeoskom ljubavlju koja dovodi do otkrića i doživljaja sveopćeg bratstva.

I ove su godine na programu izleti, sport, igre, razmatranja, svjedočanstva, dijalog, druženje.

Za detaljnije informacije oko sudjelovanja na Marijapoliju obratite se svojim povjerenicima ili na adresu:

mariapolifaro@gmail.com.

Arhiv NS (3)

ZA LET SI DUŠO STVORENA...

...ZA IZDIGNUĆE PONAD SEBE SAME.
ŽAŠTO ČAMIŠ U OKOVIMA UPITNOG
SMISLA,
KAD TI JE LET NEDOGLEDA SVOJSTVEN?
(...)

ZALETI DUHA, SNAŽNI, OKREPLJUJUĆI
SMISLA IMAJU,
TEŽE K VJEĆNOM POSTOJANJU
BEZ POVRATKA.

TIN UJEVIĆ
SLIKE: SANJA ĐJAKOVIĆ

